

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВУЛИЧНОГО СОЦІАЛЬНОГО ТЕАТРУ У МОБІЛЬНІЙ СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Пюра О.С.

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди

Досліджено теоретичні основи вуличного театру, соціального театру, подано визначення інтегрованого поняття «вуличний соціальний театр». Розглянуто форми соціального театру як інноваційної технології мобільної (вуличної) соціальної роботи: форум-театр, театр «рівний-рівному», плейбек театр, вербатім. Охарактеризовано цільову аудиторію, з якою працюють актори вуличного соціального театру. Розкрито переваги вуличного соціального театру, а саме: можливість встановити контакт з великою кількістю людей, побачити власні проблеми зі сторони, близькість із глядацькою аудиторією. Описано методику проведення форум-театру та особливості його впровадження в соціальному середовищі безпритульних і бездомних осіб. Подано характеристику волонтерського руху, що об'єднує молодих людей, які на добровільних засадах і з власної ініціативи надають допомогу цільовій аудиторії та попереджують негативні явища в умовах вулиці.
Ключові слова: мобільна (вулична) соціальна робота, аутріч-робота, детач-робота, соціальний театр, вуличний театр, вуличний соціальний театр, форум-театр, театр «рівний-рівному», театр плейбек, вербатім, волонтер.

Постановка проблеми. Проблема дітей вулиці та безпритульних людей існує не лише в Україні, а навіть у високорозвинених країнах Європи. Ця категорія населення є свідченням серйозних проблем у суспільстві. Покинуті, занедбані, хворі, зневірені в житті, такі люди опановують девіантні форми поведінки, потрапляють під різноманітні криміногенні впливи, залучаються до асоціальної системи цінностей. Саме тому виникла гостра потреба в актуалізації можливостей надання їм допомоги.

На сьогодні в Україні все більшого поширення набуває мобільна (вулична) соціальна робота як спосіб проникнення в середовище людей, які перебувають або проживають на вулиці. З метою розв'язання їхніх соціальних проблем та попередження можливих, вуличні соціальні працівники впроваджують технологію вуличного театру, який дозволяє цільовій аудиторії побачити свої проблеми зі сторони та знайти альтернативні шляхи виходу зі складних ситуацій [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні основи вуличної соціальної роботи викладені в працях І. Миговича та Т. Семигіної. Особливості вуличної роботи обґрунтували Р. Вайнола, Т. Зайцевська, А. Капська, Н. Комарова, звернувши увагу на методику її організації та проведення. Є. Воронова та Є. Холостова узагальнили досвід і розробили технологію вуличної соціальної роботи. Над проблемами вуличної соціальної роботи з групами ризику (споживачі психоактивних речовин) працювали М. Доэл, І. Нейдлман, С. Шардлоу, А. Шаповал та інші; специфіка вуличної соціальної роботи висвітлена в працях О. Вадзюка, І. Григи, Н. Кабаченко та Н. Платоновой [11, с. 220].

Питання видовищної специфіки вуличного театру знайшли своє відображення у працях А. Пруднікова та А. Силіна. Особливості застосування форум-театру як інтерактивної форми профілактики соціальних проблем досліджує І. Захарченко, С. Котова-Олійник, Р. Новгородський, Д. Сорокін. Розроблення технології інтерактивного соціального театру в умовах вулиці здійснюють Я. Немая, Л. Колос, І. Конченкова,

І. Палько, І. Сергієнко та інші. Однією із сучасних дослідницьких видовищних форм театрального мистецтва є О. Шаміна.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас поза увагою науковців залишився такий аспект, як особливості застосування технології вуличного театру в мобільній соціальній роботі; обґрунтування інтегрованого поняття «вуличний соціальний театр» та специфіки впровадження різних його видів в умовах вулиці. Недостатньо вивченою залишається динаміка розвитку видовищ у зв'язку з нагальними питаннями суспільного життя, бракує повноцінного аналізу сучасного видовища як однієї з найефективніших форм вуличної соціальної роботи.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є теоретичне обґрунтування особливостей вуличного соціального театру як інноваційної технології мобільної (вуличної) соціальної роботи; характеристика методики впровадження означеної технології в практичну діяльність вуличних соціальних працівників та волонтерів.

Виклад основного матеріалу. Мобільна (вулична) соціальна робота – інноваційний метод соціальної роботи, суть якого полягає в наданні соціальними службами послуг своїм клієнтам на вулиці. Соціальні працівники не очікують звернення клієнтів, а виходять зі своїми послугами на вулиці, які стали місцем перебування значної кількості молоді, що потребує допомоги. Із загостренням в молодіжному середовищі таких соціальних проблем, як бездомність, безпритульність, наркоманія, правопорушення, прояви агресивності серед представників окремих субкультур, пов'язують появу мобільної соціальної роботи [11, с. 221].

У мобільній (вуличній) роботі виділяють два напрями:

1) «аутріч-робота» (англ. outreach work – робота, що досягає, дотягується), спрямована на залучення представників цільової групи з вулиці до соціального закладу, де їм нададуть соціальні послуги і допомогу;

2) «детач-робота» (англ. detach work – окрема, самостійна робота), покликана надавати соціальну підтримку безпосередньо і тільки на вулиці,

в середовищі життєдіяльності певної соціальної групи [11, с. 221].

Варто відзначити, що у західній практиці мобільна (вулична робота) є різновидом індивідуальної соціальної роботи та передбачає регулярні зустрічі соціальних працівників із клієнтами на основі переважно усних контрактів.

На теренах України вулична робота, на жаль, здебільшого здійснюється епізодично за визначеними в соціальному паспорті району маршрутами (спільні рейди з представниками правоохоронних органів, виїзні консультативні пункти тощо). Ми погоджуємося з тим, що мобільну (вуличну) роботу слід вибудовувати не як «соціальну пожежну команду», а як довгостроковий соціальний супровід клієнта чи групи клієнтів.

На увагу заслуговує те, що українські фахівці до вуличної соціальної роботи відносять не лише індивідуальну, а й групову роботу, яка здебільшого проводиться у таких формах, як: іротекки, дискотеки, вуличний театр, мітинг, вулична хода, робота виїзного пункту соціальної підтримки (консультавання), рейди тощо [2, с. 49–50; 14].

У наукових джерелах і засобах масової інформації вживаються терміни «соціальний театр» та «вуличний театр». За доцільне вважаємо розкрити їхні особливості й подати визначення поняття «вуличний соціальний театр».

Соціальний театр – це вид театру, який висвітлює актуальні явища через будь-які засоби вираження. Засновниками соціального театру вважаються М. Калінін, Н. Крупська та А. Луначарський. Перший соціальний театр з'явився в нашому регіоні ще в 1919 році у вигляді агітпоїздів, які стали одним з ефективних пропагандистських методів після жовтневої революції.

У вагоні облаштовувалася імпровізована сцена, з якої, власне, і велася агітація. Можливості були найширшими: такі поїзди використовувалися для пропаганди здорового способу життя, зокрема, по країні курсував один, на сцені якого демонстрували театралізовану постановку про те, як уберегти себе від туберкульозу. Подібна активність соціальним театром тоді не називалася, але по суті саме цим і була [13].

Наявність моменту імпровізації дозволяє застосовувати технологію соціального театру як соціальними педагогами в загальноосвітньому навчальному закладі, так і соціальними працівниками в умовах вуличного простору. Тобто вистави соціального театру можуть відбуватися як у спеціально обладнаних приміщеннях та і на вулиці.

Вуличний театр – це одна з найбільш ефективних форм соціальної роботи в умовах відкритого простору. Особливостями цієї форми роботи є те, що спектаклі відбуваються на відкритому просторі – вулиці, площі, у парку тощо, як правило, без обладнання сцени; для них характерний нечіткий розподіл на артистів і глядачів. Останні часто залучаються в дію, беруть участь у виставі не тільки емоційно, як у класичному театрі, але й безпосередньо, вносячи ті чи інші корективи [15].

Важливими є історичні й теоретичні праці дослідників вуличного театру: М. М. Євреїнова, А. Д. Силіна, Д. М. Генкіна, П. Паві, Ж. К. Круза, Б. Мейсона та ін.

Підкреслюючи неповторність вуличного театру, звертаємося до праць найавторитетнішого

дослідника театру П. Паві, який стверджував, що означений вид театру здійснює масштабний, великої сили, публічний психологічний вплив та втілюється в розважальних або виховних функціях [8]. Тобто вуличний театр обов'язково презентує свої вистави на вулиці, а також може торкатися як соціальних болючих проблем, так і носити розважальний характер.

Вуличний театр – це не лише специфічна форма естетичної культури, але надбання театрального мистецтва загалом. Вуличний театр не тільки естетично, а й соціально, психологічно та морально, хоча б на певний час об'єднує, згуртовує людей, ініціює колективне відчуття і вияв одностайності. У цьому сенсі вуличний театр відіграє важливу й універсальну роль соціокультурної комунікації, і має свою цілісну видовищну культуру з такими аспектами, як естетичність, художність, видовищні форми, що наявні в людській культурі й виконують розважальну або дозвільну функції [12].

На нашу думку, інтегрованим та вужчим поняттям є «вуличний соціальний театр», який об'єднує окремі функції соціального театру і вуличного театру. Означене поняття характеризує вид театру, який присвячений програванню актуальних, болючих, соціальних проблем в умовах вуличного простору.

Зважаючи на напрями вуличної соціальної роботи [11, с. 222], виокремлено цільову аудиторію, з якою працюють актори вуличного соціального театру. До неї належать: ВІЛ-інфіковані особи (в т.ч. хворіючі на СНІД) та особи, які мають ризик зараження (Д. Богдан); особи, які вживають психоактивні речовини (І. Нейдлман); бездомні люди (І. Грига); безпритульні діти, в т.ч. соціальні сироти (Т. Зайцевська).

Таким чином, вулична соціальна робота в Україні передбачає роботу із багатьма групами клієнтів і використовує як загальні, так і специфічні соціальні технології.

Перевагами вуличного соціального театру є можливість встановити контакт з великою кількістю людей, провести реальну оцінку ситуації цільової аудиторії та заглибитися в їхні проблеми, спостерігати за їх поведінкою в природних умовах. Організація такої діяльності сприяє привнесенню до середовища, де змушена жити, перебувати цільова аудиторія того, у чому вона має потребу, спонукати її представників до встановлення позитивних контактів з людиною чи групою, що піклується про них, та з тими, хто може допомогти їм покращити своє життя [5, с. 262–271].

Вуличний соціальний театр є джерелом нових знань, що виховують і розважають цільову аудиторію, надаючи їй можливості відпочити й побачити варіанти виходу зі складних ситуацій. Означена форма театральних презентацій змушує потенційних клієнтів естетично переживати, стимулює виникнення в них індивідуальних і колективних емоцій; надає їм відчуття емоційного задоволення й колективної згуртованості, розуміння того, що лише через серце і духовність можливе втілення нових сподівань.

Свідченням правомірності цього твердження є наукова позиція англійського мистецтвознавця Б. Мейсона, який вважає, що вуличний театр є соціально-естетичним масштабним явищем. Від-

значаючи соціальний характер вуличного театру, він акцентує, переважно на його естетичному складнику. Б. Мейсон вказує на те, що вуличним театральним колективам властиві пластичність виразних засобів, чіткість форми, яскравість подання, що є важливим аргументом на користь збільшення естетичних можливостей вуличного театру [17, с. 127].

Найважливішою характеристикою вуличного соціального театру є його близькість із глядацькою аудиторією. У цьому контексті Б. Мейсон відзначає, що «кожен компонент вуличної дії звернений до глядача, підпорядкований організації його уваги, його вражень. Мова (слово), пластика (жест), мовне середовище, динамічні, механічні ефекти є системою впливу, що спрямована на глядача» [17, с. 248]. Суть цього впливу полягає в тому, щоб актуалізувати емоційно-естетичне, ідейно-емоційне спілкування, що супроводжується ефектом співучасті, співпереживання та співтворчості глядача [17, с. 12].

Різноманітні форми вуличного соціального театру реалізують комунікативну, естетичну, символічну, просвітницьку, освітню, виховну та розважальну функції. Найбільш важливою для цільової аудиторії є соціальна функція, яка слугує одним з найважливіших засобів соціалізації людини – долучення її до системи тих норм і цінностей, які домінують в суспільстві.

На сьогодні існує багато видів соціального театру, які можуть бути використані в умовах вулиці. Більшість із них розповсюджені у західній практиці мобільної соціальної роботи. На Україні популярністю користуються такі форми соціального театру: форум-театр (театр-форум), театр «рівний-рівному», театр плейбек (PlayBack), вербатім.

Форум-театр – це методика інтерактивної роботи серед різних прошарків суспільства, яка є одним із важливих елементів упровадження театру в життя, спрямована на альтернативне вирішення соціальних проблем, пошуку шляхів виходу зі складної життєвої ситуації, у процесі якої глядачі набувають досвіду активного вияву особистої ініціативи [6]. Засновником форум-театру є бразилець А. Боаль, який створив перший вуличний «Театр пригнічених».

Головна мета форуму-театру – надання інформації й отримання навичок виходу з існуючої проблеми певною людиною з використанням досвіду інших людей і з підключенням можливостей власного емоційного інтелекту [16].

Методика форум-театру полягає в тому, що спеціально підготовлений модератор (ведучий; людина, що відповідає за дотримання встановлених норм поведінки) разом з групою непрофесійних акторів, використовуючи різні техніки, готує коротке представлення про певну проблему. Серед героїв є агресор, жертва і кілька «нейтральних» персонажів. У кульмінаційний момент спектакль зупиняється. Це може бути дискримінація, булінг (цькування, залякування), узурпація влади або фізичне насильство.

Оскільки форум-театр – це цілеспрямований, спеціально створений процес передачі інформації від учасників до глядача і її засвоєння та відтворення акторами і залученими фахівцями, він має свої етапи підготовки (вибір проблеми, яка спирається на реальні життєві історії; створення

сюжету, сценарію; репетиції мізансцен; аналіз і коригування спектаклю; створення і показ форум-театру). Фазами форум-театру є: «розігрів»; перегляд спектаклю; форум; передача профілактичної інформації; зворотний зв'язок; обговорення акторами і фахівцями. Спектакль, як правило, триває 10–20 хвилин і складається з 3–6 чітко структурованих мізансцен. Сценарій розробляється групою, що працює під керівництвом фасилітатора, і програвється акторами, які є членами цієї групи. Дуже важливий попередній перегляд запропонованої театральної дії ведучим з метою розставлення акцентів у спектаклі [7; 10].

Ведучий/ведуча (тобто джокер) перед початком спектаклю знайомить учасників-глядачів із проблемою, яку висвітлюватиме спектакль. Після першого перегляду глядацька аудиторія бере участь в обговоренні побаченого, пропонуючи варіанти вирішення. Після спектаклю – шляхом інтерактивного опитування аудиторії з'ясовує рівень усвідомлення групою учасників-глядачів проблеми і її наслідків для всього суспільства і для конкретної людини. Можливі варіанти поліпшення ситуації пропонують самі глядачі. У мить, коли при повторному програванні спектаклю з'являється шанс поліпшити ситуацію і в учасників є ідея, як саме це зробити, він або вона говорить «Стоп!», виходить на сцену, змінює протагоніста (персонажа) і показує, як, на його/її думку, варто поводитися і що говорити для зміни ситуації на краще [16]. Вистави форум-театру присвячені таким важливим проблемам, як: запобігання наркоманії, алкоголізму, ВІЛ/СНІДу, торгівлі людьми, суїциду, подолання насильства, планування сім'ї, формування моральних якостей, пропаганда здорового способу життя, проблеми людей з обмеженими можливостями тощо.

Виконавці головних ролей у процесі взаємодії з глядачами повинні дотримуватися особливостей характеру своїх персонажів і враховувати й адекватно реагувати на вплив (або реакцію) глядачів.

Виконуючи роль замість актора, глядач глибше занурюється в емоційні переживання головного персонажа, відчуваючи результати свого втручання. Спроба власної участі може привести глядача до іншого погляду на проблему, і вірогідна можливість знаходження іншого виходу зі складної ситуації. Однією з особливостей форуму-театру є відсутність рекомендацій глядачам, як необхідно поводитися, адже кожна людина робить свій вибір самостійно [16].

Наступною ефективною формою роботи в умовах вуличного простору є театр «рівний-рівному». Така форма соціального театру зазвичай використовується при роботі з молоддю. Актори з числа школярів або студентів готують невеликі постановки про різні суспільні проблеми. Представлені історії можуть бути як реальними, так і сконструйованими з кількох сюжетів. Після перегляду вистави глядачі задають питання героям сцени. Особливість цієї форми в тому, що актори відповідають на них, не виходячи з ролі, що дозволяє набагато краще зрозуміти мотивацію і внутрішній світ персонажа [13].

Театр плейбек (PlayBack). Особливість цієї театральної форми полягає в тому, що на сцені грають професійні актори, а сценарій пишуть глядачі. Саме вони розповідають свої історії,

які актори негайно, спонтанно, відображають на підмостках. Ідея в тому, що, побачивши «свою» ситуацію зі сторони, людина може знайти з неї вихід і прийняти неочікуване рішення. Оскільки основне місце в PlayBack займають людські емоції, іноді його називають «театром психологічних імпровізацій». Завдяки різноманітності глядацьких історій і спонтанній грі акторів, вистави соціальних театрів, які працюють в форматі Плейбек, виходять унікальними й неповторними – такими, які народжуються тут і зараз [13].

Вербатім (з латинської мови означає «дослівно») – це новий вид театрального мистецтва, позначений як «документальний театр». В основі його – інтерв'ю з реальними людьми. Діалоги й монологи, а також сюжетна канва вистави – це розшифрування й інтерпретація зібраних матеріалів.

Принцип роботи з вербатімом:

- обирається тема (предмет розмови) і основна думка (ідея) постановки;
- визначається середовище чи соціальний прошарок героїв постановки;
- формулюється головне питання, відповідь на яке і стане основою вербатіму;
- дослідники (часто – самі артисти) відправляються на пошуки своїх героїв;
- ставлячи всім одне і те же питання, дослідники шукають не стільки відповідь на нього, скільки реакцію людини: її переживання, стан, спогади, які з'являються в процесі відповіді на це питання.

Вербатім покликаний перетворити людину з натовпу в героя вистави, а взаємодію зібраних образів і спогадів – в сюжетну канву. Так створюється реальна історія, що переносить на сцену «дух часу» [3].

Крім перерахованих, існує чимала кількість інших форм соціального вуличного театру, завдяки яким сценічне мистецтво здатне як допомогти у вирішенні глобальних соціальних проблем, так і змінити життя окремої людини.

Оскільки обмежена кількість соціальних працівників не дозволяє реалізовувати в повній мірі технологію вуличного соціального театру, А. Капська стверджує, що до постійно діючих бригад вуличної соціальної роботи входять як штатні працівники соціальних служб, так і залучені фахівці, волонтери в ролі організаторів та непрофесійних акторів.

Волонтерський рух поєднує молодих людей, які на добровільних засадах і з власної ініціативи беруть участь у вуличному соціальному театрі щодо попередження негативних явищ та надання допомоги цільовій аудиторії щодо розвитку, соціального становлення, інтеграції в суспільство

тощо. Вуличний соціальний театр – це одна з найефективніших форм роботи з різними категоріями клієнтів [1].

У бригаді вуличної соціальної роботи повинен бути керівник групи (супервізор), до обов'язків якою входить організація, координація діяльності її членів. Також на нього покладається відповідальність за техніку безпеки роботи волонтерів його загону та учасників заходу. Багато, щоб волонтери в кожній групі були змішані за статтю та віком і мали відмінний знак своєї організації [1; 9].

Першочерговою задачею волонтера – актора вуличного соціального театру – є встановлення довірливих відносин з представниками цільової групи, гармонізація взаємовідносин різних соціальних груп мікросередовища. А його необхідними особистісними якостями варто вважати: комунікабельність, відкритість, емпатійність, доброту, чуйність, чесність, мобільність, гнучкість, готовність до нестандартних ситуацій, близьку до дитинської позицію, креативність, стійкість до негараздів, розвинену інтуїцію, тонке відчуття людини тощо. Також успіх роботи волонтера залежить від знання методики проведення вуличного соціального театру та вікових і особистісних особливостей представників цільової аудиторії [9, с. 26–27].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальшого розвитку в цьому напрямку. Отже, цінність вуличного соціального театру полягає в тому, що він базується на активній взаємодії акторів і глядачів, які мають можливість не лише побачити проблему зі сторони, а й завдяки власним ресурсам розробити алгоритм, створити модель успішної поведінки в складній, на перший погляд, безвихідній, ситуації.

Оскільки потенційні клієнти зазвичай недовіряють представникам державних органів і важко йдуть на контакт, застосування у мобільній соціальній роботі інноваційної технології вуличного соціального театру спрямоване на зближення соціальних працівників з цільовою групою на їхній території, презентацію соціальної проблеми у новому світлі, прокламацію гуманістичного ставлення до життя. Така форма роботи з різними категоріями клієнтів стимулює до інтенсивної творчої праці, формує вміння бачити соціальний світ в контексті живої реальності.

Перспективи подальшого дослідження зумовлені необхідністю висвітлення внутрішніх організаційних моментів створення вистав вуличного соціального театру; методики їх запровадження в соціальне середовище цільової аудиторії; підготовки вуличних соціальних працівників до впровадження різних форм вуличного соціального театру.

Список літератури:

1. Безпалько О. В. Волонтерство: poradnik dla organizatora wolonterskiego ruchu / О. В. Безпалько, Н. В. Заверіко, І. Д. Зверева та ін. – К.: ВГЦ «Волонтер», 2001. – 176 с.
2. Вайнола Р. Х. Особливості соціальної вуличної роботи в умовах великого міста [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://www.enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/3801/1/Vainola.pdf>
3. Вербатім [Електронний ресурс] / Режим доступу <https://www.teatrall.ru/post/652-cho-takoe-verbatim/>.
4. Завацька Л. М. Вулична соціальна робота з дітьми / Л. М. Завацька, Л. В. Рень [Електронний ресурс] / Режим доступу http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Vchu/N121/N121p055-058.pdf
5. Зайцевська Т. Ю. Вулична соціальна робота і дітьми вулиці / Т. Ю. Зайцевська // Соціальна робота: теорія, досвід, перспективи: Матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції [за ред. І. В. Козубовської, І. І. Миговича]. – Ужгород, 1999. – С. 262–271.
6. Захарченко І. Форум-театр – нове слово у соціальній роботі / І. Захарченко // Вісник програм шкільних обмінів. – 2006. – № 26. – С. 14–20.

7. Немая Я. Гендерний інтерактивний театр: навч. посіб. / Я. Немая, Л. Колос, І. Конченкова та ін., Школа рівних можливостей. – К., 2007. – 176 с.
8. Паві П. Словник театру / П. Паві. – Львів, 2006. – 640 с.
9. Павлик Н. П. Підготовка волонтерів до роботи з соціальними сиротами: Навчально-методичний посібник. – Житомир, 2004. – 72 с.
10. Палько І. М. Соціально-інтерактивний театр життя: гендерний аспект [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://eprints.zu.edu.ua/>.
11. Попович В. М. Особливості вуличної соціальної роботи: регіональний аспект / В. М. Попович // Сучасні суспільні проблеми у вимірі соціології управління: збірник наукових праць ДонДУУ. Том XV. Серія «Спеціальні та галузеві соціології». – Випуск 281. – С. 219–227.
12. Прудников А. А. Видовищна специфіка вуличного театру / А. А. Прудников // Культура України. – Випуск 43, 2013.
13. Социальный театр: что это такое [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://upogau.org/ru/ourview/ourview_2136.html
14. Соціальна робота / за ред. Т. Семигіної, І. Григи. – К.: Києво-Могилянська академія, 2004. – 325 с.
15. Уличный театр [Електронний ресурс] / Режим доступу: [https://ru.wikipedia.org/wiki/_Уличный_театр]
16. Форум-театр [Електронний ресурс] / Режим доступу <http://forum.gender-ua.org/fotogallery-ua.html>
17. Mason B. Street Theatre and Other Outdoor Performance By Bim Mason / M. Mason. – Published by Routledge, 1992 p.

Пюра Е.С.

Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди

ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ТЕХНОЛОГИИ УЛИЧНОГО СОЦИАЛЬНОГО ТЕАТРА В МОБИЛЬНОЙ СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ

Аннотация

Исследованы теоретические основы уличного театра, социального театра, дано определение интегрированного понятия «уличный социальный театр». Рассмотрены формы социального театра как инновационной технологии мобильной (уличной) социальной работы: форум-театр, театр «равный-равному», театр плейбек, вербатим. Охарактеризовано целевую аудиторию, с которой работают актеры уличного социального театра. Раскрыты преимущества уличного социального театра, а именно: возможность установить контакт с большим количеством людей, увидеть собственные проблемы со стороны, близость со зрительской аудиторией. Описана методика проведения форум-театра и особенности его внедрения в социальной среде беспризорных и бездомных. Дана характеристика волонтерского движения, объединяющего молодых людей, которые на добровольных началах и по собственной инициативе оказывают помощь целевой аудитории и предупреждают негативные явления в условиях улицы.

Ключевые слова: мобильная (уличная) социальная работа, аутрич-работа, детач-работа, социальный театр, уличный театр, уличный социальный театр, форум-театр, театр «равный-равному», театр плейбек, вербатим, волонтер.

Piura O.S.

Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University
named after Gregoriy Skovoroda

FEATURES OF THE APPLICATION OF TECHNOLOGY SOCIAL STREET THEATER IN MOBILE SOCIAL WORK

Summary

Investigated the theoretical foundations of street theater, social theater, defines an integrated concept of «social street theater». Considered the forms of social theater as an innovative technologies of mobile (street) social work: forum theatre, theatre «peer to peer», playback theatre, verbatim. Characterized the target audience of the street social theater actor's. Reveals the advantages of social street theater, namely: the opportunity to make contact with lots of people, to see their problems from the side, the proximity of the audience. Described the method of forum theater, and features its implementation in the social environment of street and homeless people. Posted description of the volunteer movement, which unites young people on a voluntary basis and on its own initiative assist the target audience and prevent negative phenomena in terms of the street.

Keywords: mobile (street) social work, outreach work, detach work, social theater, street theater, street social theater, forum-theater, «peer to peer», Playback Theatre, verbatim, volunteer.